Pla lector de l'IES Maestrat de Sant Mateu

Índex:

Introducció general:

1.1 Per què i per a què un Pla de foment de la lectura al centre?

1.2 Què hem d'entendre per lectura i foment de la lectura?

2. Anàlisi prèvia de la situació inicial.

2.1 Anàlisi de pràctiques lectores i escriptores que fem amb l'alumnat

2.2 Anàlisi de la infraestructura bibliotecària

3. Objectius generals del Pla Lector de Centre.

4. Objectius, actuacions i criteris d'avaluació per a cadascun dels sectors implicats:

4.1. El professorat.

4.2. L'alumnat:

- Activitats inserides dins del currículum ordinari de l'alumnat i de l'aula: aprenentatge de la lectura i aprenentatge mitjançant la lectura.
- Activitats específiques de foment de la lectura (pel gust de llegir): de motivació prèvia, a fer durant la lectura i per a després de la lectura, tant a l'aula com a la biblioteca, etc.
- Activitats commemoratives relacionades amb el llibre i la lectura d'àmbit general: de cicle, de centre, de localitat, etc.
- Estratègies de reforçament i de consolidació permanent.

4.3. Les famílies.

4.4. L'entorn del centre (biblioteca, ajuntament, llibreries, entitats cíviques i socials, editorials, etc.).

5. Recursos per poder aplicar el pla lector de centre:

5.1. Biblioteques d'aula.

5.2. Biblioteca del centre.

5.3. Recursos humans.

5.4. Altres recursos.

6. Responsabilitats: a qui li correspon aplicar totes i cadascuna de les actuacions del Pla de Foment Lector.

7. Temporització, avaluació, revisió i propostes de millora.

8. Difusió del Pla Lector de Centre.

9. Bibliografia i webs

10. Annex: legislació

INTRODUCCIÓ GENERAL

1.1. PER QUÈ I PER A QUÈ UN PLA DE FOMENT DE LA LECTURA AL CENTRE?

Fomentar la lectura ha sigut sempre un dels objectius principals de totes les persones que, d'una manera o d'altra, han tingut la responsabilitat d'educar les noves generacions, almenys des de la generalització de l'educació bàsica a tota la població i no només als descendents de les classes econòmicament altes. Ensenyants, bibliotecaris, escriptors i escriptores, professionals de l'animació sociocultural i també, cada vegada més, pares i mares o altres tutors o tutores legals, s'han plantejat com transmetre l'interés per la lectura als xics i les xiques amb més possibilitats d'èxit per crear-los l'hàbit lector i iniciar-los en el camí de l'aprenentatge autòcton: és a dir, que siguen capaços d'aprendre a aprendre.

Si hi ha alguna cosa que ningú no posa en dubte és que una de les finalitats primordials de l'educació ha de ser aconseguir una ciutadania lectora. Sobretot, perquè sense l'adquisició d'aquesta habilitat privem les persones del coneixement personal cívic i cultural necessari per a moure's en la societat amb autonomia conscient i llibertat plena.

Naturalment, aquesta idea ha sigut sempre compartida pel professorat del centre que, des de fa temps, l'ha tinguda en compte en la pràctica docent diària, tal com es comprova fent un repàs a les activitats fetes en cursos anteriors i que tenen relació directa amb el foment de l'hàbit de la lectura i també de l'escriptura. No obstant això, des de la nostra responsabilitat professional i conscients que sempre es pot –i s'ha de– millorar, veiem la necessitat de concretar un Pla de foment de la lectura que siga capaç d'unificar estratègies, optimitzar recursos i sistematitzar accions per a obtenir resultats més satisfactoris entre l'alumnat del centre que augmenten els índexs lectors, afavorisquen la comprensió lectora i que impliquen l'aprenentatge de les competències bàsiques, especialment:

a) la comunicació lingüística,
b) el tractament de la informació i la competència digital,
c) la competència cultural i artística,
d) la competència per a aprendre a aprendre.

Fomentar la lectura forma part de les obligacions professionals del professorat: de tot el professorat, amb independència del nivell, cicle o matèria que s'impartisca o del departament a què es pertanya. La lectura esdevé, a més, contingut curricular, reforçant d'aquesta manera la trajectòria didàctica del professorat que ha mostrat sempre una actitud positiva i dinàmica envers el foment lector com a pràctica educativa rellevant, i restant arguments als qui l'han vista només com un recurs secundari o associat a unes àrees determinades de caràcter exclusivament lingüístic.

L'adquisició de l'hàbit de la lectura no respon a una evolució natural, sinó que els xiquets i les xiquetes aprenen a llegir perquè algú els ensenya. Es tracta d'una adquisició que pertany a l'àmbit cultural i que forma part d'un procés més general d'accés al llenguatge. En conseqüència, és necessari un context social i familiar que n'estimule l'aprenentatge.

I aquesta és precisament la nostra missió com a docents: facilitar-los l'adquisició de l'hàbit de la lectura. En altres paraules: hem de ser mediadors/es i fer de pont entre els llibres i els xics i les xiques, estimular-los i, sobretot, orientar-los en les lectures.

Finalment, cal dir que un altre dels motius pels quals ens hem decidit a modificar el nostre antic Pla de lectura és la necessitat d'adaptar-nos a la realitat del nostre alumnat i a la gran diversitat de les famílies, és a dir, cal que tots ens posem les «ulleres» del gènere i de la diversitat, la qual cosa no només afecta directament al Pla d'Igualtat i Convivència sinó també al Pla lectura del nostre centre.

1. 2. QUÈ HEM D'ENTENDRE PER LECTURA I FOMENT DE LA LECTURA?

En primer lloc, cal dir que la lectura és una font d'informació, d'aprenentatge i de plaer. Per tant, llegim de manera diferent segons quin siga el nostre objectiu. En el procés educatiu hem de procurar integrar la lectura informativa i per gust. Llegir no és únicament saber descodificar un text, sinó saber entendre'l. Si no els comprenem, els textos acaben per resultar-nos avorrits i la lectura deixa de ser una activitat satisfactòria. Per això, el treball sobre la comprensió lectora és bàsic i ineludible.

En segon lloc, si la lectura és una font d'informació i d'aprenentatge, això significa que la lectura no és una activitat exclusivament de les àrees de llengües i, per consegüent, en un pla de foment de la lectura s'han de programar també activitats de lectura relacionades amb les temàtiques de les àrees no lingüístiques: artística, religió, matemàtiques, història, ciències naturals, filosofia, educació física, etc. És una tasca de tots i totes.

Tampoc no s'ha d'associar la lectura als textos que es transmeten en format llibre, ja que també es fomenta l'hàbit lector mitjançant els còmics, les revistes –d'informació general o específica, de temàtica musical, esportiva, etc.–, els periòdics... i, sobretot, en l'època actual no hem d'oblidar mai que es fa molta lectura amb l'ús de suports digitals i amb Internet, sobretot per part del jovent.

Així, doncs, també entenem per "foment de la lectura" el conjunt d'activitats, jocs i estratègies que faciliten, a poc a poc, el contacte dels xiquets i les xiquetes amb els llibres

i que permeten, a través del plaer de la lectura, la creació, la formació i la consolidació d'un hàbit lector permanent i necessari per a la formació integral de les persones.

Aquest conjunt d'activitats favorables a la lectura abasta nombroses accions que quotidianament posem en pràctica en el nostre centre, des de la lectura en veu alta de l'enunciat d'un problema matemàtic al fet de veure que el professor o la professora són lectors. Es tracta més bé de fer-ne una acció conjunta de suport i relleu. El present pla en fa un recull de propostes que com a educadors i educadores hem de posar en pràctica a les nostres classes i al centre.

2. ANÀLISI PRÈVIA DE LA SITUACIÓ INICIAL

2.1. ANÀLISI DE PRÀCTIQUES LECTORES I D'ESCRIPTURA QUE FEM AMB L'ALUMNAT

2.1.1. EL PROFESSORAT

En el nostre centre el professorat habitualment elabora per cicles o per departaments una llista d'obres de lectura col·lectiva a classe o de lectura obligatòria per part de l'alumnat per a cada curs escolar, i la Biblioteca del centre en disposa o bé se n'adquireixen alguns exemplars perquè l'alumnat els puga agafar en préstec.

Pel que fa a la Biblioteca del centre, cal dir que a 1r d'ESO el professorat-tutor acostuma a fer-hi una visita guiada i n'explica les normes de funcionament.

D'altra banda, el professorat també anima els i les alumnes a participar en diversos concursos de redacció, com els Premis Sambori, on han sigut premiats diverses vegades; a més dels concursos que se celebren al nostre centre per la Diada de Sant Jordi, com «L'Òliba romancera»; i, al Batxillerat, a participar en les Olimpíades Acadèmiques i en la Lliga de debats organitzats per l'UJI. Finalment, cal dir que sempre es programen una o dues visites a representacions teatrals, organitzades pels Departaments de Castellà, Valencià i/ o Anglés, que, ben sovint, es tracta de representacions d'obres que han estat

llegides prèviament per l'alumnat. Finalment, difon la lectura i l'escriptura a través de l'elaboració de la revista escolar i del web del centre.

Propostes de millora:

- Potser caldria planificar amb una major coordinació entre departaments la tria de les lectures de cada nivell, a fi que no hi haja duplicitats i intentant apropar-nos també al gust de l'alumnat revisant alguns títols i proposant-hi alternatives.

- Hauríem de plantejar-nos com a docents de proposar activitats que feren necessària la investigació i la consulta bibliogràfica i en línia a la Biblioteca del centre.

- Les actuals biblioteques d'aula del nostre centre només disposen de diccionaris en: castellà, valencià, anglés i un vocabulari castellà-valencià. Potser caldria ampliar-la a fi de disposar de lectures perquè es pogués integrar en totes les assignatures un temps dedicat a la promoció i comprensió lectora en l'aula, afavorida per la disposició d'una biblioteca d'aula. I també es podria crear un fons de biblioteca d'aula a partir de les aportacions i les recomanacions de l'alumnat mateix.

2.1.2. L'ALUMNAT

- De forma habitual l'alumnat de tots els nivells té un nombre de lectures obligatòries d'una llista que, en alguns casos, els permet triar entre diversos títols. El temps de lectura d'aquestes obres és majoritàriament no lectiu, és a dir, fora de classe. Són lectures inserides dins del currículum de l'assignatura, en relació amb els continguts i que reben una qualificació. L'opinió de l'alumnat sobre el grau de satisfacció de l'obra pot tenir alguna incidència a l'hora de romandre al llistat. Algunes assignatures a més ofereixen la possibilitat de pujar nota amb lectures voluntàries.

- Hi ha una part del professorat que proposa a l'alumnat treballs d'investigació que impliquen fer recerques a Internet i llegir textos no literaris de caràcter informatiu.

- En els cursos més baixos de l'ESO, i només en el cas d'algunes assignatures, es practica la lectura comprensiva d'un llibre de forma col·lectiva per l'alumnat en temps de classe. I en el cas d'FPB es mecanografien textos d'actualitat que després són comentats a classe.

- A l'hora d'avaluar les lectures s'empren sistemes diferents, com són: controls escrits/ orals de les lectures; se'n fan fer resums de capítols o de parts; se'ls lliura una fitxa de lectura. També es proporcionen guies de lectura d'una obra i/ o es fan treballs de creació a partir de l'obra (còmics, poemes...)

2.1.3. EL CENTRE

- Les principals línies d'actuació del Projecte de direcció en relació amb les activitats complementàries/ tallers gestionades des de sotsdirecció del centre i que poden comportar lectures a treballar en tutoria etc. són: assetjament escolar; violència de gènere/ micromasclismes/ dones científiques; drogoaddiccions: «consum i tràfic d'estupefaents»/ aula itinerant de tabac a 1r d'ESO; prevenció de la sida; alimentació saludable; riscos associats a l'ús d'Internet, xarxes socials i noves tecnologies; educació sexual (PIES) a 2n i 3r d'ESO i relacions afectivosexuals (Isonomia) a 4t d'ESO; educació i gestió emocional, i prevenció d'accidents de trànsit.

Altres inicatives

- Celebrem la Diada de Sant Jordi i aprofitem aquell dia per fer alguna representació teatral i/o exhibició musical, a més de fer entrega dels premis als concursos literari «Òliba romancera»[1] i cientificotecnològic «Ciència a grapats»; a més, com que es tracta també del Dia del Llibre, aprofitem la setmana per convocar una sèrie d'activitats culturals relacionades amb el llibre i la lectura.

- Altres iniciatives que es duen a terme al nostre institut quant al Pla lector són: cinema en català (ESO); visites d'autors en relació amb les lectures; assistència a representacions teatrals al centre o bé l'alumnat es desplaça en autobús a Castelló, València, Barcelona,

1 «Òliba romancera» és un concurs literari que se celebra a l'IES Maestrat des de fa anys, on l'alumnat es pot presentar, tant en castellà com en valencià, en les modalitats de prosa, vers i teatre.

etc. (representacions en valencià, castellà i/o anglés); itineraris literaris com el de Carles Salvador a Benassal; tallers de doblatge en valencià a càrrec de l'Agència d'Informació, Formació i Foment de l'Audiovisual (AIFFA); participació en el concurs Scrabble, a més d'altres com Premis Sambori, la Lliga de debats i Olimpíades Acadèmiques (UJI); o l'elaboració de la revista escolar *L'Eixirigall,* que actualment és duta a terme per l'alumnat d'FPB.

- Existeix un bon canal de comuniació entre Primària i Secundària mitjançant les reunions de Transició que ha donat lloc, entre altres aspectes qüestions, a la participació de l'alumnat de Primària en activitats plàstiques que són exposades als passadissos del nostre centre. Els curs 16-17 hi va haver una exposició gràfica d'alumnat de Primària pel que feia a la llegenda de Sant Jordi. Durant els cursos escolars 16-17 i 17-18 l'alumnat de Primària ha dut a termes dibuixos relacionats amb la temàtica dels contes i dels poemes presentats al concurs «Òliba romancera» de l'alumnat de Secundària i Batxillerat del nostre centre.

- Cal dir també que l'IES Maestrat s'ha convertit des del curs 17-18 en un punt d'informació sobre totes les activitats, recursos, serveis i projectes, etc. que sorgeixen des de Xarxa Jove (IVAJ), juntament amb altres recursos d'interés juvenil que els diferents municipis, comarques o institucions autonòmiques o estatals puguen oferir, gràcies a la presència setmanal al centre d'un coordinador de Xarxa Jove per a tot el Maestrat. Durant el curs 17-18 es va posar en marxa el Projecte «Corresponsals», que pretenia ser un mecanisme per a recollir les inquietuds i les preferències dels joves en l'àmbit en què es mouen. Hi ha hagut un corresponsal voluntari per aula, que s'ha reunit un cop al mes amb la tècnica de Xarxa Jove (Júlia Lugo), i que després comunicava a la resta del grup la informació obtinguda mitjançant les tutories. I pensem que aquesta pot ser una nova via d'accés al jovent a fi de conéixer-ne els gustos i les inquietuds a l'hora de planificar les activitats relacionades amb el Pla Lector.

- D'altra banda, cal dir que la figura del coordinador CIC ha aportat una altra visió, ara de gènere, al centre i que ha informat els diferents departaments sobre noves lectures en relació amb l'autoria femenina de les diferents matèries. D'una banda, se celebren dates

com: contra «el Dia contra la Violència de gènere» (25 de novembre) , el Dia de la Dona (8 de març) o el Dia internacional contra la LGTBfòbia (17 de maig). I se'n poden introduir d'altres d'específics com:

> 19 febrer: Dia internacional contra la LGTBfòbia a l'esport. 15 març: Dia internacional de la visibilitat Trans. 26 abril: Dia de la visibilitat lèsbica. Mes de juny:mes de l'orgull. 28 juny: Dia de l'orgull LGTB. 23 setembre: Dia internacional de la visibilitat bisexual. Mes d'octubre: mes Trans. 11 octubre: Dia de l'eixida de l'armari. 2a setmana d'octubre: Dia del aliats. Contra la LGTBfòbia als instituts. 22 octubre: Dia de la despatologització de les identitats Trans. 26 octubre: Dia mundial de la intersexualitat. 8 novembre: Dia de la solidaritat amb persones intersexuals.
>
> I dies trans: 27 gener: Dia en record de l'Holocaust. 1 març: Dia internacional de la 0 discriminació. 8 març: Dia de la dona. 23 abril: Dia del llibre. 1 maig: Dia del treball. 15 maig: Dia de les famílies. 12 agost: Dia internacional de la joventut. 10 setembre: Dia mundial de la prevenció del suïcidi. 20 octubre: Dia universal del xiquet. 25 novembre: Dia contra la violència de gènere. 10 desembre: Dia dels drets humans.

- Des de sotsdirecció hem proposat de crear una secció dins la Biblioteca del centre anomenada «Biblioteca de colors». S'hi han adquirit contes infantils i juvenils a fi que ens permeta introduir com a lectures o textos a treballar en les tutories certs temes com:

1. Ser diferent.
2. La diversitat familiar.
3. Rols i estereotips.
4. Identitats trans.
5. Orientacions sexuals.
6. Discriminació i assetjament escolar.
7. La construcció de la diversitat de gènere.
8. L'educació en la diversitat afectiva, sexual i personal a l'ESO, etc.
9. La violència de gènere.
10. El feminisme i la igualtat de gèneres.

11. *Visibilització* de la dona com a referent cultural.
12. La coeducació.

- També des de sotsdirecció s'ha demanat el compromís ferm dels departaments de llengües, que són els que habitualment posen lectures obligatòries, perquè es comprometen a escollir un mínim d'un 30% de lectures d'autoria femenina o de protagonisme femení. Òbviament la recomanació es fa extensiva a la resta dels departaments que recomanen lectures al seu alumnat.

- Cal dir també que, gràcies a l'exposició itinerant «Nosaltres les escriptores valencianes en el temps» que hi va haver al nostre centre durant el curs 17-18, pretenem introduir la visió de gènere en el nostra Pla de Foment de la Lectura i en la nostra biblioteca de centre. Des d'ací, reclamem la revisió de la tradició literària que, sovint, ha invisibilitzat les dones i contribuïm a conéixer l'obra de les escriptores nascudes a la Comunitat Valenciana i que han escrit en una o les dues llengües oficials, amb una atenció especial pel valencià. I és per això mateix que, per al curs 18-19 proposem un taller d'aprofundiment a 4t d'ESO amb el nom de «La dona i la literatura».

Propostes de millora:

- Hauríem de planificar les activitats destinades a l'alumnat d'una manera periòdica perquè l'acció de fomentar la lectura es fera al llarg de tot el curs escolar.

-Hauríem d'unificar actuacions i activitats, de manera que aquelles que es consideren molt interessants i positives es feren en totes i cadascuna de les aules i àrees del centre.

- A més de potenciar els concursos literari «L'Òliba romancera» i cientificotecnològic «Ciència a grapats» de Sant Jordi, es podrien ampliar les activitats culturals a fi que hi participés tot el centre, amb recitals de poesia, lectura en veu alta de textos o pomes, concursos d'eslògans sobre la lectura, etc. També es podria proposar una fira del llibre amb llibres de segona mà cedits per l'alumnat i per les famílies. Cal debatre, però, la conveniència o no d'excloure'n l'alumnat de 2n de batxillerat d'aquest tipus d'activitat, ja que sovint prefereixen fer classe o bé no hi assisteixen en tot el dia.

2.1.4. LES FAMÍLIES

En totes les reunions de tutoria de començament del curs, davant dels pares i mares o altres tutors/es legals, el professorat ressalta la importància que té el fet de llegir per a l'aprenentatge de l'alumnat i incideix que aquells que lligen normalment tenen millors notes.

Propostes de millora:

Hauríem de tenir més present i afavorir una col·laboració més estreta amb l'AMPA del centre i implicar-los perquè participen en el centre, com ja s'ha fet en altres anys.

2.2. ANÀLISI DE LA INFRAESTRUCTURA BIBLIOTECÀRIA:

Avui dia la Biblioteca del centre és un lloc de treball, d'estudi i d'informació, obert diàriament durant el temps d'esbarjo (d'11'05h a 11'30h), amb la supervisió d'un/a encarregat/da que, a més, en fa el préstec de llibres.

Durant l'horari escolar l'alumnat hi pot anar acompanyat del professorat de la matèria, sempre que es respecte l'horari de classes que s'hi haja pogut establir per necessitats d'espai (com a aula). A més, hi ha alumnat que ha convalidat alguna assignatura perquè són estudiants del Conservatori de Música de Benicarló o perquè són esportistes d'elit, i que també hi acut per aprofitar el temps per a l'estudi.

L'alumnat disposa de diverses files de taules i d'ordinadors a la Biblioteca que li permeten el treball en grup o individual. I el professorat té al seu abast un dossier informatiu a la sala del professorat sobre el fons de la Biblioteca.

L'equip de la biblioteca, format per encarregat/da, sotsdirectora i secretària, s'encarrega del manteniment del fons bibliogràfic i de la renovació d'aquest amb l'adquisició anual de nous llibres i de materials complementaris d'ús adequat per a la biblioteca. En aquest aspecte, entenem el fons bibliogràfic tal com s'entén actualment en les biblioteques

públiques, amb presència de suports textuals diferents: llibres, revistes, CD, DVD, etc. A més, planifica, si cal, els contactes i les col·laboracions que es consideren oportunes i interessants amb la biblioteca pública de la localitat i les institucions i entitats que oferisquen activitats relacionades amb el foment de la lectura o que puguen donar-ne suport.

Pensem que la biblioteca és una eina de millora del sistema educatiu i un agent transformador amb capacitat de generar activitat per si mateix. La biblioteca és un recurs per fomentar la lectura i accedir a la informació però, a més a més, serveix per a impulsar dinàmiques de treball de col·laboració. Amb aquest projecte volem també assolir competències bàsiques de totes les etapes i cicles. Per això aquest projecte va adreçat a tot l'alumnat d'ESO, Batxillerat i Cicles Formatius.

La lectura i totes les activitats que pot generar al seu voltant, no només millora el vocabulari, l'ortografia, l'expressió oral i escrita sinó també contribueix a la reflexió i ajuda a la formació de l'esperit crític tan necessari per ser ciutadà. Per tant, és un projecte per informar, formar i gaudir. En definitiva, volem que la biblioteca ocupe un lloc rellevant a l'IES Maestrat.

Fins al moment actual, les activitats realitzades pel grup encarregat de biblioteca han estat les següents:

1. S'ha catalogat tot el fons de la Biblioteca durant els darrers anys i ara ja només s'hi incorporen les noves adquisicions.

2. En el registre hi ha no només els llibres que són físicament a la Biblioteca sinó també aquells que es troben als departaments. La bases de dades i el servei de préstec estan concentrats a l'ordinador de la Biblioteca, que es troba a l'abast de l'encarregat/da i de tot el professorat en general.

3. Tots els anys s'incrementa el fons amb la col·laboració dels diferents departaments didàctics. En general, s'adquireixen els llibres suggerits pel professorat. A més, per norma

s'adquireix al voltant d'un 10% dels llibres de lectura que es proposen com a lectures obligatòries durant el curs acadèmic a fi de cedir-los en préstec a l'alumnat del centre.

4. Durant el curs 17-18 el coordinador CIC ha fet arribar a tots els departaments una llista de propostes d'autoria femenina en relació amb les diferents matèries perquè el professorat puga decidir quins són més interessants per al centre.

5. A més dels llibres, la Biblioteca rep les subscripcions del centre, després d'un temps d'haver estat a la sala del professorat. Els periòdics hi són durant un període de 30 dies per si l'alumnat vol consultar-los per fer algun treball, etc. ; mentre que les revistes s'hi queden dipositades. Així:

- *Alambique. Didáctica de las Ciencias Experimentales.*
- *Dossiers Graó.*
- *El Triangle.* Quinzenari d'investigació i anàlisi.
- *El Temps.*
- *Instituto Confucio.* Bimestral.
- *Perspectiva escola*. Publicació de Rosa Sensat.
- *Xiulit.* Còmic bimensual en català.
- Aquest curs s'ha comprat algun exemplar de la revista científica: *¿Cómo funciona?.*

Un altre recurs a disposició del professorat és un seguit de DVD temàtics i de pel·lícules, que han estats catalogats prèviament pel corrdinador TIC, i que també es troben físicament a la Biblioteca.

Finalment, cal dir que la Biblioteca disposa d'una vitrina-expositor al vestíbul del centre on es publiciten visualment alguns llibres de la Biblioteca, que són actualitzats periòdicament.

Els objectius específics de la Biblioteca són:

1. Mantenir activat el servei de préstec i el període diari d'obertura de la Biblioteca.
2. Adquirir els llibres que calguen per augmentar el fons de la biblioteca, tenint en compte els suggeriments del coordinador CIC d'aquest darrer curs.
3. Involucrar els pares i les mares o altres tutors/es legals en el projecte lector a través de l'AMPA.

Les activitats proposades per aconseguir els objectius esmentats són:

1. Promocionar **activitats de lectura**.
   - Caldria posar al dia «la maleta viatgera» que conté un seguit de textos per a treballar a classe en les hores de guàrdia, amb un registre a l'inici perquè no es repetisquen les activitats en un mateix grup.

   - També hi ha altres dossiers de textos elaborats des de direcció i amb la col·laboració del coordinador CIC relacionats amb «assetajment escolar», «violència a les aules», «migració», «respecte a les diferències», «tràfic de persones», «comerç d'armes», «canvi climàtic», etc. que s'ha fet treballar a cert alumnat relacionat amb casos de conflicte menor.

   - Des de direcció i el departament de Valencià, dins el Pla de Foment Lector de l'IES Maestrat 17-18, s'ha adquirit un seguit de **contes infantils** i un còmic juvenil de temàtica relacionada amb el col·lectiu LGTB, com ja s'ha dit, a fi de sensibilitzar i motivar la creativitat de l'alumnat d'ESO, que es poden utilitzar en matèries i amb finalitats diverses.

   - S'han de proposar activitats d'**animació lectora** que impliquen l'oralitat i l'escriptura de forma sistemàtica i interdisciplinar, a banda dels que ja s'han fet al centre com: trobades amb novel·listes; conta-contes (Kyrios, Rebombori, etc.); representacions teatrals amb una lectura prèvia (*Tirant lo Blanc*, *Quatre-cents!* a càrrec d'Escena Jove) que s'han dut a terme al centre o bé quan l'alumnat s'ha desplaçat al Teatre Raval o al Penyagolosa de Castelló a fi d'assistir a una determinada representació.

- Es podrien proposar nous **concursos** relacionats amb la Biblioteca i a banda del que el centre convoca per Sant Jordi (de relat curt i de poemes) com podria ser: de microrelats, *haikus*, *twiters*, de recitació o lectura oral, premi al millor quadern de lectura, a l'alumne més lector, etc.).

2. Fomentar activitats de **producció** i donar-les a conéixer a la resta de l'alumnat del centre.

- Durant el curs escolar hi ha **propostes murals** diverses al llarg dels passadissos del centre en relació amb el Dia de la Pau, el Dia de l'Arbre, el Dia de la No-violència de gènere per inicitativa de departaments com el de Dibuix, Ciències Socials, Biologia, Educació Física, etc.

- L'alumnat també duu a terme **exposicions** diverses de treballs, que van acompanyants de les corresponents explicacions, com són: portades il·lustrades, poemes il·lustrats, marca-pàgines, rostres de personatges científics fets amb teseles de paper, interpretacions plàstiques de quadres famosos, l'alumnat de Primària ha il·lustrat contes escrits per alumnes de Secundària que s'havien presentat al concurs de Sant Jordi, etc.

- L'alumnat d'FPB elabora la revista escolar *L'Eixirigall,* que es reparteix a tot l'alumnat de manera gratuïta a fi de curs.

3. Activitats de motivació com:

1. **Exposicions** al centre que fomenten la lectura com, per exemple, l'exposició que es va dur a gener de 2018 dins el Pla de Foment per la Lectura de l'IES Maestrat 17-18: "Nosaltres les escriptores valencianes en el temps" de la Fundació pel Llibre i la Lectura (FULL), a fi de millorar el nostre coneixement sobre les autores que han escrit i escriuen en valencià a les nostres terres. Altres propostes pendents per al curs 18-19 són: «No em toques el whatsapp» (Institut Valencià de la Joventut) per a la primera setmana d'octubre, que anima a participar en el concurs de fotografia i

vídeo que organitza amb el mateix nom l'IVAJ amb motiu del Dia Internacional per a l'Eliminació de la Violència contra les dones, el 25 de novembre i *Lingüistes pel carrer* a càrrec d'Àngela Buj Alfara (pendent de contactar).

2. Realització d'una **Fira del llibre** per apropar els llibres recomanats pels departaments a l'alumnat. També es pot proposar una Fira de llibres de segona mà entre l'alumnat, o l'intercanvi de llibres de segona mà, etc.

3. Disseny de **quaderns de lectura** a càrrec de diversos departaments o bé a través de concursos amb l'alumnat.

4. Disseny de **tallers-debats**, com els que ja es fan a 4t d'ESO i a 1r de Batxillerat en l'assignatura d'Economia. De fet, alguns dels nostres alumnes ja s'han presentat aquest curs 17-18 a la «Lliga de debats» que organitza l'UJI.

5. Foment de l'intercanvi de **correspondència** amb alumnat d'altres centres, com s'ha fet aquest curs 17-18 entr el nostre alumnat de PR4 i els/les alumnes de PMAR de l'institut La Fuentes de Villena.

6. Visita d'una **impremta**, com fa l'alumnat d'FPB.

7. Assistència a una **fira del llibre**, com ha fet l'alumnat de 3r d'ESO a la Fira del Libro de Madrid.

8. Creació del **blog** de la Biblioteca i/o d'una secció dins del web del centre que puga servir també de promoció de noves adquisicions, recomanacions de lectures en relació amb temàtiques diverses, gustos, etc.

Propostes de millora:

1. Hi ha una nova proposta, a desenvolupar durant el curs 18-19, que és crear una base de dades accessible a l'alumnat, a fi que aquest puga consultar des de casa o des del telèfon mòbil si hi ha a disposició un llibre determinat i el seu estat de préstec.

2. Elaboració d'una Guia de l'usuari. S'hauria d'elaborar un document amb les normes d'organització i de funcionament de la biblioteca del centre que, quan estiga redactat, s'hauria d'aprovar pel Consell Escolar per a incloure'l com a annex al Pla de Foment de la Lectura del centre, i exposar-se en un cartell visible a la Biblioteca.

3. Confeccionar, si s'escau, un Itinerari lector a partir de les recomanacions de llibres elaborats pels departaments. Seria bo començar amb un buidatge de les lectures fetes els darrers anys per departaments.

3. OBJECTIUS GENERALS DEL PLA LECTOR DE CENTRE

Segons la legislació vigent de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana, per la qual es regulen els plans per al foment de la lectura en els centres de la Comunitat Valenciana, els objectius generals que s'han de promoure són els següents:

Els objectius generals:

1. Fomentar en l'alumnat l'interés per la lectura i desenvolupar l'hàbit lector.

2. Afavorir la comprensió lectora des de totes les àrees, matèries, àmbits i mòduls del currículum.

3. Millorar la coordinació entre les diverses àrees del currículum, i dissenyar estratègies d'intervenció a l'aula per a l'ensenyament de la lectura, l'escriptura i l'oralitat. Reflexionar i millorar el tractament didàctic de la lectura.

4. Fomentar en l'alumnat la lectura com a activitat d'oci i de gaudi.

5. Promoure la col·laboració i la participació de les famílies i altres membres de la comunitat educativa de l'entorn en les activitats derivades dels plans de foment de la lectura.

6. Estimular l'ús de fonts documentals complementaris al llibre de text, tant en suports impresos com en suport digital i audiovisual.

7. Fomentar en l'alumnat una actitud reflexiva i crítica per mitjà del tractament de la informació.

8. Potenciar l'ús i la dinamització de les biblioteques dels centres docents i adequar-les als objectius i actuacions arreplegats en el pla.

9. Reforçar la figura dels mitjans audiovisuals i digitals com a mitjans de suport a la lectura.

10. Contribuir al desenvolupament de la competència lingüística en l'alumnat. Enfortir l'expressió escrita i oral de l'alumnat.

11. Ajudar perquè l'alumnat siga autònom, crític i reflexiu.

Es tracta d'objectius, com és obvi, assumits pel centre, però que s'han de desenvolupar i concretar, tant en la resta del document, com en la planificació de les accions del pla per a cada curs escolar i, sobretot, en la programació de cada una de les activitats.

Per altra banda, el nostre centre considera també important afegir-ne els següents:

• Incidir de manera especial a l'hora de promoure la lectura literària en el coneixement dels escriptors i les escriptores de literatura infantil i juvenil en valencià, com també de tots els qui formen part de la rica tradició literària en la nostra llengua, sense que això signifique oblidar el coneixement literari de les altres llengües.

• Fer del foment de la lectura un recurs útil i motivador per a celebrar al centre les efemèrides anuals que es consideren d'interés educatiu: l'any dedicat a un escriptor o escriptora en particular, o bé a un gènere, o a un fet històric o una matèria o tema concret (per exemple, any de la química, de la filosofia, dels boscos, etc.).

• Fer present la lectura en totes les activitats didàctiques fetes per a treballar els temes transversals i les commemoracions periòdiques que tenen lloc tots els cursos escolars: el 9 d'Octubre, el Dia de la Pau, el Dia de l'Arbre, el Dia de la Dona, el dia contra la Violència de gènere, etc.

4. OBJECTIUS, ACTUACIONS I CRITERIS D'AVALUACIÓ PER A CADASCUN DELS SECTORS IMPLICATS

4.1. EL PROFESSORAT:

Objectius:

1. Participar en l'elaboració del **Pla de Foment Lector anual del centre** tot aportant idees i fent una avaluació del pla en finalitzar cada curs escolar.

2. Informar-se sobre la lectura juvenil: tècniques per millorar-la, bibliografia, autors i autores, publicacions, tendències, etc.

3. Elaborar les normes d'ús de la biblioteca del centre, conéixer-les i saber com s'organitza.

4. Elaborar amb l'alumnat les normes d'ús de la biblioteca de l'aula.

5. Col·laborar en les activitats d'animació a la lectura que s'organitzen col·lectivament al centre i específicament de cara a l'alumnat de l'aula.

Actuacions i activitats:	Criteris d'avaluació

• Preparació d'activitats de lectura destinades a l'alumnat, dins i fora del centre: celebració d'una setmana del llibre, organització de campanyes d'informació lectora i planificació d'activitats específiques destinades a cada nivell i aula, etc.	• Quantificar el nombre d'activitats de lectura que s'hagen preparat per departaments.
• Assistència a actes extraescolars que tinguen relació amb el foment de la lectura (cursos, presentacions de llibres, seminaris, grups de treball, fires de llibres, etc.).	• Quin ha estat el grau de satisfacció en l'elaboració d'aquestes activitats? • Enquesta sobre l'assistència del professorat a sessions d'informació i formació del professorat amb temàtica relacionada amb el foment de la lectura i l'escriptura.
• Elaboració de llistes de llibres per a recomanar en els diversos nivells educatius.	• Nombre de professors i de cursos de formació en què ha participat el professorat del centre.
• Confecció d'un sistema de seguiment i d'avaluació del pla acceptat per tot el professorat: fitxes de lectura, notes d'observació, presentacions de llibres l'escriptura.	• Grau de satisfacció de les llistes de llibres elaborades. • S'ha confeccionat i s'ha consensuat un model de seguiment i avaluació de les activitats de foment lector?
• Organització de les normes de funcionament de la Biblioteca d'aula a través de les sessions de tutoria.	• S'han establert a l'aula les normes de funcionament de la biblioteca d'aula?
• Avaluació en claustre del Pla Lector.	• Elaboració de l'avaluació final del Pla Lector per a incloure-la en la memòria general del centre.

4.2. L'ALUMNAT:

Objectius:

1. Familiaritzar els/les alumnes amb els llibres i amb la biblioteca del centre i de l'aula.

2. Iniciar-los en el maneig de les tècniques bibliogràfiques elementals i en l'ús de la biblioteca.

3. Aficionar l'alumnat a la lectura i crear situacions funcionals que la facen necessària.

4. Crear hàbits de respecte i de cura envers els llibres i la biblioteca de l'aula, del centre...

5. Informar-los de les diferents possibilitats d'accés al llibre i a la lectura que es donen fora de l'àmbit escolar: biblioteca municipal, llibreries, fires del llibre, etc.

6. Iniciar i/o consolidar la necessitat de constitució i de formació d'una biblioteca personal.

Actuacions i activitats:	Criteris d'avaluació:
• A començament de cada curs escolar, se seleccionaran, programaran i elaboraran les activitats de foment de la lectura i de l'escriptura a fer en cada cicle i nivell educatiu. • Per a la selecció de les activitats es tindrà en compte la relació següent: **A) Activitats inserides dins del currículum ordinari de l'alumnat i de**	• Realització d'una prova inicial de comprensió lectora i d'expressió escrita, tant de textos literaris com de textos no literaris, a començament de curs –si s'escau. • Relació de les accions i de les activitats de foment de la lectura i de l'escriptura inserides dins del currículum ordinari de l'alumnat fetes en cada nivell i àrea. S'hi han fet totes les programades? • Relació de les activitats d'expressió

l'aula: • Després de la lectura d'un text, tant d'un llibre com d'una unitat didàctica elaborada de qualsevol àrea, cal dedicar un temps a comprendre'l, amb preguntes i comentaris. • Aprofitar la lectura d'un fragment literari seleccionat en el llibre de text o en la unitat didàctica programada per a proposar activitats de recerca d'informació sobre l'autor en llibres, enciclopèdies, Internet, etc. A més, de comentar i incentivar la lectura de l'obra completa. • Aprofitar els textos poètics i teatrals que apareguen a les unitats didàctiques per a recitar en veu alta, memoritzar, llegir amb la pronunciació i l'entonació adequada, etc. • Buscar informació sobre un tema tractat en una unitat de biologia, música, plàstica, matemàtiques, etc. i fer-ne un treball d'ampliació de continguts. • Seleccionar textos de caràcter divulgatiu sobre temes del currículum de l'alumnat per a llegir-los i comentar-los. • Redactar habitualment textos literaris a partir del contingut d'una lectura	escrita fetes per l'alumnat en cada nivell i àrea. • Grau de satisfacció del professorat i de l'alumnat. • Realització de proves d'avaluació final per a valorar els progressos aconseguits per l'alumnat en relació amb la comprensió lectora i l'expressió escrita, tant de textos literaris com de textos no literaris. • Nombre i relació de les accions i de les activitats de foment de la lectura i de l'escriptura específiques fetes en cada cicle i nivell. S'han fet totes les programades? • Grau de satisfacció del professorat i de l'alumnat. • Enquesta a l'alumnat per a detectar les activitats més gratificants i interessants. • Relació de les dificultats plantejades en el desenvolupament de les accions i de les activitats programades. • Nombre de llibres llegits per cada alumne/a en cada un dels nivells educatius del centre, amb distinció de la llengua en què està publicat i –en nivells superiors– si l'obra és literària o de divulgació de coneixements. • Nombre i relació de les activitats de

del llibre del text o unitat programada o bé imitant-ne l'estil, el gènere, el punt de vista narratiu, etc.
- Redactar textos expositius sobre els temes treballats en les àrees no lingüístiques.
- Lectura col·lectiva dels textos redactats per l'alumnat.

B) Activitats específiques de foment de la lectura (pel gust de llegir):

a) Activitats de motivació prèvies a la lectura:
- Estudi de les cobertes dels llibres de lectura (anterior i posterior).
- Lectura de ressenyes.
- Redacció de recomanacions lectores per al tauler de la biblioteca d'aula.
- Presentar llibres a la classe i a la resta dels companys i les companyes del centre.
- Fer jocs d'endevinació amb gestos o amb paraules relacionades amb els llibres i els seus títols.
- Visitar una llibreria, una impremta, una exposició, etc.
- Elaborar recomanacions de lectures: lectures a la carta.
- Redacció d'una carta a un escriptor o escriptora per demanar informació sobre l'obra literària i sobre alguns

foment de la lectura relacionades amb el llibre i la lectura d'àmbit general fetes al centre. S'hi han fet totes les programades?
- Grau de satisfacció del professorat, de l'alumnat i de les famílies de cada una de les activitats.
- Valoració de la comissió coordinadora i dels responsables de cada una de les activitats pel que respecta a l'organització i el desenvolupament de les activitats fetes.
- Nombre de professorat i d'alumnat que ha participat en cada una de les activitats commemoratives i de foment de la lectura de tot el centre.
- Grau d'implicació de l'AMPA i de les famílies del centre.
- Resultats avaluables de les activitats i de les campanyes d'animació lectora dutes a terme.
- Nombre de professorat que ha aplicat en les seues classes les estratègies de reforçament i de consolidació permanent.
- Relació de quines han sigut les estratègies més utilitzades.
- Relació de quines han sigut les estratègies més efectives de cara a l'alumnat.

aspectes biogràfics importants.

- Programació i realització de l'hora setmanal del conte.
- Realització d'intercanvi de correspondència escolar entre l'alumnat de dos centres per tal de comentar i recomanar-se lectures.
- Confecció de murals poètics amb la reproducció d'aquelles poesies preferides.
- Estudi de les característiques principals d'un gènere o subgènere literari determinat i que suscita l'interés de l'alumnat.
- Projecció de pel·lícules basades en obres literàries.

b) Activitats a realitzar durant la lectura:

- Lectura individual.
- Lectura en veu alta de fragments i comentaris sobre el contingut.
- Recitació de textos poètics.
- Dramatització de textos.
- Lectura col·lectiva d'un llibre.

c) Activitats a realitzar després de la lectura:

- La fitxa de lectura o conversa amb el professorat per a comentar l'obra llegida.
- Llibre fòrum. Organització i

realització de debats provocats per la lectura d'un llibre determinat.

- Visita d'un escriptor o escriptora.
- Realització de jocs relacionats amb la temàtica i el contingut del llibre llegit: el telegrama misteriós, sopa de lletres, jeroglífics, buscar la paraula oculta, la perxa de les paraules, etc.
- Realització de jocs relacionats amb les il·lustracions: endevinar el personatge ocult, buscar diferències entre dues il·lusracions, etc.
- Il·lustració d'algun passatge determinat d'una lectura.
- Transformació en còmic d'alguna escena d'un llibre.
- Dramatització d'algun succés o escena del llibre.
- Realitzar un taller d'escriptura a partir de qualsevol fragment de l'obra llegida.
- Recerca d'informació en llibres, enciclopèdies i Internet sobre l'autor o l'autora d'un llibre, sobre el gènere utilitzat, la temàtica, etc. i realització en equip de murals, etc.
- Realització d'activitats artístiques relacionades amb la lectura del llibre: exposició de dibuixos sobre els personatges, disseny d'una nova portada, confecció d'una maqueta de la ciutat o paratge on es

desenvolupa l'acció de la història, confecció de l'escenari i la decoració per a dramatitzar un text teatral llegit, realització d'un recital de poemes, posar musica a un poema, etc.

- Escriptura d'una carta individual o col·lectiva a un autor o autora per comunicar-li la nostra opinió sobre la lectura d'una obra seua.
- Invenció d'endevinalles sobre la trama de la història d'una obra llegida.
- Realització d'activitats de caràcter lúdic i festiu: excursió a la ciutat o poble real on esdevé l'acció del llibre llegit, organització d'una festa de disfresses relacionada amb el món dels personatges apareguts en una obra llegida, *booktràilers,* etc.

d) Activitats commemoratives relacionades amb el llibre i la lectura d'àmbit general: de cicle, de centre, de localitat, etc.

- Assistència a la representació d'obres de teatre per tal de potenciar la lectura de textos dramàtics.
- Organització i celebració d'un dia o d'una setmana cultural al centre sobre el món de la lectura: 23 d'abril (dia internacional del llibre).
- Convocatòria de campanyes de

sensibilització: publicitat, eslògans, manifestos a favor de la lectura, confecció de punts de lectura, etc.

- Preparació i realització d'una visita col·lectiva a una fira del llibre que se celebre en el mateix poble o en una altra ciutat de la comarca o del país.
- Decoració d'una estança del centre amb els personatges i els objectes apareguts en un llibre: el museu de les històries.

e) Estratègies de reforçament i de consolidació permanent:

- Mantenir un contacte permanent i habitual amb l'alumnat per a esbrinar què està llegint i saber-ne l'opinió.
- Compartir lectures amb l'alumnat.
- Valorar l'esforç i la tasca lectora de l'alumnat en els informes d'avaluació contínua i en els de caràcter trimestral.
- Respectar les opinions que els/les alumnes manifesten en relació amb les lectures que realitzen.
- Fer molt de cas quan els/les alumnes porten un llibre a l'aula i mostrar-lo a la resta dels companys i companyes, ressaltar si l'han llegit pel seu compte i motivats/des pel plaer de la lectura.
- Suggerir lectures de llibres: és a dir,

exercir en l'alumnat una espècie d'orientació sobre quines lectures són les adequades per a cada alumne/a segons les seues respectives tendències i gustos personals.

- Promoure i facilitar en l'aula l'intercanvi de dades informatives d'interés sobre possibles lectures entre l'alumnat.
- Destacar i comentar habitualment notícies de la premsa relacionades amb el món de la cultura i dels llibres: concessió de premis a escriptors i escriptores, celebracions de fires de llibre, exposicions, articles d'opinió interessants, etc.
- Oferir una imatge de persona lectora davant l'alumnat a l'aula i fer-ho de manera freqüent: llegir a classe mentre els/les alumnes fan les tasques habituals, quan no requereixen l'atenció del professor o professora.
- Renovar i ampliar amb una certa freqüència la dotació dels llibres de la biblioteca d'aula.
- Visitar amb freqüència la biblioteca del centre i la biblioteca pública més pròxima.

4.3. LES FAMÍLIES:

Objectius:

1. Informar i formar els pares i les mares o altres tutors/es legals de la importància de la lectura: la repercussió en el bon funcionament i rendiment escolar i en la formació integral de la persona.
2. Orientar-los sobre les fórmules per aconseguir un ambient familiar favorable a la lectura.
3. Proposar i facilitar la participació i la col·laboració de les famílies en les activitats de foment lector que s'hi programen.
4. Implicar l'AMPA del centre en el Pla Anual de Foment de la Lectura del centre.

Actuacions i activitats:	**Criteris d'avaluació**
• Realització de fulls informatius per als pares i les mares o altres tutors/es legals amb la doble intenció d'informar-los sobre la importància de la lectura i orientar-los i conscienciar-los sobre la formació d'un ambient familiar favorable a la lectura. • Invitació a les famílies a participar en les activitats i les campanyes d'animació lectora que organitza el centre. • Realització de xarrades i taules redones que servisquen per a la formació com a pares/mares, etc. en relació amb la potenciació de la lectura en els seus fills i filles. • Implicació de la junta directiva de	• S'han fet? Sí o no? • S'han establit uns procediments per avaluar la lectura dels fulls i la satisfacció o conformitat de les famílies amb el contingut exposat? Si s'han tingut en compte, quins resultats s'han extret? • Grau de participació de les famílies en les activitats i en les campanyes d'animació lectora organitzades per centre. • Nombre de persones participants en cada una de les xarrades i activitats formatives fetes de cara a les famílies i grau de satisfacció. • S'ha implicat la junta directiva de l'AMPA en el Pla Anual de Foment de la Lectura? • La junta directiva de l'AMPA ha

l'AMPA del centre en el Pla Anual de Foment de la Lectura amb l'organització d'activitats i/o la col·laboració en altres activitats del centre.	elaborat una memòria per avaluar la implicació i participació de l'associació en el Pla Anual de Foment de la Lectura del Centre?

4.4. L'ENTORN DEL CENTRE (BIBLIOTECA, AJUNTAMENT, LLIBRERIES, ENTITATS CÍVIQUES I SOCIALS, EDITORIALS...):

Objectius:

1. Mantenir un contacte periòdic i una actitud de col·laboració mútua amb les institucions i entitats públiques i privades que promouen iniciatives educatives i culturals relacionades amb el foment de la lectura, especialment amb les de l'entorn més pròxim al centre: Ajuntament, Biblioteca municipal etc.

2. Propiciar la col·laboració i l'intercanvi d'idees i d'experiències amb els altres centres de la localitat o de la comarca, o de comarques veïnes.

3. Establir els procediments i la col·laboració entre el centre i els mitjans de comunicació de l'entorn, en la mesura que siga possible, ja que es tracta d'un entorn rural.

4. Afavorir la comunicació i la informació del centre amb el món dels llibres –escriptors i escriptores, il·lustradors i il·lustradores, llibreries, editorials, distribuïdores, etc.– per a propiciar la col·laboració i la realització d'activitats.

Actuacions i activitats:	**Criteris d'avaluació:**
• Participació en les activitats de foment de la lectura convocades per	• Nombre d'activitats en què s'ha participat amb la Biblioteca

la Biblioteca municipal de la localitat, si n'hi ha. • Participació en l'oferta cultural i educativa que programa l'Ajuntament, especialment la relacionada amb el foment de la lectura. • Participació en els concursos d'escriptura que es convoquen a la localitat o en les altres poblacions adscrites al centre. • Contactar amb escriptors i escriptores, i altres professionals relacionats amb el món del llibre –producció, difusió i distribució–, per a organitzar xarrades adreçades a l'alumnat, al professorat o a les famílies. • Organització conjunta d'activitats amb altres centres. • Concretar, en cada curs escolar, les accions i les activitats que es faran amb el suport i la participació de les institucions i entitats públiques i privades que col·laboren en el Pla Anual de Foment de la Lectura.	municipal, amb l'Ajuntament o amb altres institucions o entitats. • Grau de satisfacció de cada una de les activitats anteriors i idoneïtat per al nivell educatiu en què es feien. • Nombre de participants del centre i resultats aconseguits en els concursos d'escriptura en què s'ha participat. • Nombre de visites i xarrades fetes per professionals relacionats amb el món del llibre, la lectura i l'escriptura. • Relació de les accions o activitats fetes conjuntament amb altres centres i grau de satisfacció. • Relació de les accions i de les activitats fetes amb el suport i la participació de les institucions i entitats públiques i privades, i grau de satisfacció en cada una d'aquestes.

5. RECURSOS PER PODER APLICAR EL PLA LECTOR DE CENTRE

5.1.BIBLIOTEQUES D'AULA

Les biblioteques d'aula són un recurs imprescindible per a fomentar la lectura en l'Educació Secundària Obligatòria, Batxillerat i Formació Professional. Considerem que les biblioteques d'aula al nostre centre són un recurs de cabdal importància per a l'èxit de les actuacions i de les activitats del Pla de Foment Lector.

Dins de l'aula hauríem de poder disposar de, almenys, llibres de consulta –diccionaris, vocabularis, atles, etc., a més d'alguns llibres de lectura. I també tenim l'accés a un ordinador amb connexió a Internet.

La persona responsable del bon funcionament de les biblioteques d'aula és el professorat-tutor, amb la col·laboració de la resta dels professorsi professores, o en el cas de les aules específiques –PT, Francés, Música, Plàstica, etc.– el professorat especialista encarregat de l'aula.

En cada aula, s'anomenaran uns encarregats o bibliotecaris d'aula per ajudar a mantindre les normes de la biblioteca i l'ordinador. I si es donés el cas, el servei de préstec amb la supervisió del professorat-tutor.

L'alumnat, amb la col·laboració del professorat-tutor, elaboraran les normes d'ús de la biblioteca d'aula i s'exposaran en un cartell perquè tothom siga sabedor.

Cada alumne/a realitzarà un seguiment de les seues lectures, distingint la llengua en què estan escrits: valencià, castellà, anglés...
S'oferirà a l'alumnat estratègies per a la motivació per la lectura: tauler de recomanacions, recompenses i distincions, presentacions de llibres, exposicions temàtiques de llibres de la biblioteca d'aula o d'altres aportats per l'alumnat, etc.

En cada curs escolar serà necessària una renovació de la biblioteca d'aula: donar de baixa els llibres deteriorats i, augmentar-ne el fons bibliogràfic amb noves adquisicions. Evidentment, hi podrà haver l'aportació de llibres per part de l'alumnat.

El professorat-tutor o especialista farà sempre una avaluació final a l'acabament del curs escolar que traslladarà a la comissió coordinadora del Pla de Foment de la Lectura per a la seua consideració en la memòria del pla.

5.2. BIBLIOTECA DEL CENTRE

La biblioteca del centre és un altre dels pilars fonamentals del Pla de Foment de la Lectura al nostre centre. En conseqüència, per al bon funcionament i per a l'èxit del pla s'han de complir les normes i els aspectes següents:

Cada curs escolar s'anomenarà, entre el professorat del centre, una persona i/o equip responsable de la biblioteca del centre que en vetlarà per l'organització correcta i el bon funcionament. Tanmateix, s'intentarà que hi haja una continuïtat en el càrrec durant diversos cursos escolars.

S'anomenarà també un equip de biblioteca format per l'alumnat voluntari seleccionat per la comissió coordinadora del Pla de Foment de la Lectura amb uns criteris establers prèviament per la comissió mateixa.

L'horari d'atenció i de funcionament del servei de préstec és d'11'05h a 11'30h cada dia.

S'assignarà també un horari d'ús col·lectiu de la biblioteca de centre per a fer aquelles activitats curriculars en què és necessària la consulta de fonts bibliogràfiques o per a fer actes d'animació lectora que requereixen l'espai de la biblioteca.

Es donarà a conéixer el document amb les normes d'organització i de funcionament de la biblioteca del centre.

L'equip de biblioteca, amb la participació de la comissió coordinadora del Pla de Foment de la Lectura, planificarà cada curs escolar un programa d'actuacions i d'activitats que s'inclourà en el Pla Anual i en la Programació General del Centre.

L'equip de biblioteca s'encarregarà del manteniment del fons bibliogràfic i de la seua renovació amb nous llibres i/o materials complementaris d'ús adequat per a la biblioteca: llibres, revistes, CD, DVD, etc.

L'equip de biblioteca i la comissió coordinadora del Pla de Foment de la Lectura, si ho veuen menester, planificaran anualment els contactes i les col·laboracions amb la biblioteca pública de la localitat i les institucions i entitats que oferisquen activitats relacionades amb el foment de la lectura o que puguen donar-ne suport.

A l'acabament del curs, l'equip de biblioteca farà una avaluació de les accions i de les activitats fetes per a incloure-la en la memòria anual del Pla de Foment de la Lectura.

5.3. RECURSOS HUMANS

Per poder aplicar aquest Pla de Foment Lector tot el professorat del centre hi ha d'estar implicat i, en conseqüència, forma part dels recursos humans de què es disposa. Però, a més del professorat, hi ha altres recursos humans que poden –i han de– ser utilitzats, si se'n demana la col·laboració. Ens referim, per exemple:

• A les famílies, mitjançant l'AMPA, que poden participar activament en aquelles activitats en què la seua presència es considere oportuna i/o necessària.

• Als tècnics municipals d'Educació i Cultura que poden programar activitats patrocinades per l'Ajuntament i que s'adeqüen als interessos i objectius del Pla de Foment de la Lectura.

• Als psicopedagogs/òlogues escolars que, per la implicació en els centres, poden aportar moltes idees i participar en les activitats que en necessiten la col·laboració.

• Als escriptors i escriptores de la zona que, per la seua proximitat, poden accedir amb més facilitat a participar en alguna activitat.

• A totes aquelles persones de reconegut prestigi social i cultural de la localitat que es presten a participar en les activitats del Pla de Foment de la Lectura.

• Als/les contacontes o narradors/es tradicionals, professionals o familiars de l'alumnat del centre.

• Als assessors/es de Formació del Professorat.

• Als representants i promotors/es de les editorials.

5.4. ALTRES RECURSOS

A més de tots els recursos relacionats amb anterioritat, n'hi ha d'altres que també és necessari tenir en compte, com per exemple:

• A més del recursos econòmics del centre, el centre compta amb algunes donacions particulars de llibres, piano, etc.

• L'Ajuntament de Sant Mateu, juntament amb l'AMPA del centre, es fan càrrec dels premis dels dos concursos de Sant Jordi: «L'Òliba romancera» i «Ciència a grapats».

• La resta dels centres educatius de la zona amb els quals cal que intercanviem idees i experiències, a més de plantejar projectes comuns que possibiliten i faciliten la realització d'activitats inassolibles per un centre sol: convocatòria d'unes jornades o curs de formació per al professorat sobre temes relacionats amb el foment de la lectura, visita d'un escriptor o escriptora de prestigi a la localitat, etc.

• La revista escolar del centre que, sens dubte, afavoreix l'expressió escrita i l'interés de l'alumnat per llegir els escrits dels companys i les comanyes.

• Les institucions i les entitats públiques i privades de caràcter cultural i educatiu que tenen, sovint, una relació directa amb les activitats de foment de la lectura i a les quals

podem sol·licitar suport, assessorament i col·laboració: Fundació Bromera per al Foment de la Lectura, fundacions bancàries, instituts culturals de caràcter local, comarcal, provincial, autonòmic o estatal, etc.

• Les editorials: per exemple, Edicions Bromera ofereix recursos com ara propostes didàctiques sobre títols concrets, plans lectors, animacions lectores, etc.

6. RESPONSABILITATS: A QUI LI CORRESPON APLICAR TOTES I CADASCUNA DE LES ACTUACIONS DEL PLA DE FOMENT LECTOR

El Pla de Foment de la Lectura del centre ha sigut revisat i redactat per sotsdirecció, en representació de la comissió coordinadora, constituïda amb la finalitat d'elaborar el pla i que està formada pels membres següents del claustre del centre:

a) La direcció d'estudis i/o sotsdirecció.

b) Els caps de departament del centre (COCOPE)

d) El professorat responsable de la biblioteca.

Una vegada redactat el pla, s'ha de revisar pel claustre i aprovar definitivament pel Consell Escolar del centre en la propera reunió a celebrar.

I d'acord amb aquest document que formarà part del Projecte Educatiu del Centre, la comissió coordinadora del Pla de Foment de la Lectura es constituirà cada curs escolar amb idèntica composició i serà l'encarregada de concretar les accions i les activitats a fer en cada curs escolar relacionades amb la promoció de l'hàbit de la lectura: és a dir, d'elaborar el Pla Anual de Foment de la Lectura del centre que ha de constar en la Programació Anual del Centre. I, per això mateix –prèvia consulta a la resta de les persones, cicles i/o departaments i comissions responsables que en tinguen relació– assumirà també la funció de proposar al centre la realització d'un treball conjunt de foment

lector relacionat amb les efemèrides i commemoracions de l'any, tant de caràcter literari com d'un altra temàtica: històrica, científica, filosòfica, lingüística, ecològica, etc.

La comissió coordinadora, a més, promourà la col·laboració amb l'associació de mares i pares (AMPA) del centre, amb l'associació de l'alumnat, així com amb les entitats públiques o privades que duguen a terme iniciatives i projectes que contribuïsquen al desenvolupament d'activitats de foment de la lectura al centres escolars i el seu entorn.

Per tant, la comissió coordinadora té la missió de promoure i de coordinar totes les accions i activitats que es facen al centre relacionades amb el foment de la lectura, però això no significa que els membres de la comissió en siguen els únics actors.

De fet, la responsabilitat de cada una de les activitats es farà constar en la concreció del document del Pla Anual de Foment de la Lectura i, depenent de les activitats proposades, la responsabilitat s'assignarà a l'equip directiu, als cicles o departaments, als coordinadors, al professorat de cada una de les aules, als especialistes d'una matèria determinada, a les persones encarregades de la biblioteca o a qui corresponga.

És molt important que es faça constar aquesta responsabilitat, perquè, a l'hora de fer-se l'avaluació anual, les deficiències es detectaran amb facilitat i cada responsable informarà amb més coneixement de les propostes de millora que siguen convenients d'introduir.

7. TEMPORALITZACIÓ, AVALUACIÓ, REVISIÓ I PROPOSTES DE MILLORA

El document marc elaborat, o Pla de Foment de la Lectura del centre, a partir de l'aprovació i la inclusió en el Projecte Educatiu del Centre, és el referent principal que cada curs guiarà l'elaboració dels plans de foment de la lectura anuals. En conseqüència, tindrà una vigència indefinida, mentre no se'n redacte un altre i s'aprove, amb independència que es puguen introduir les correccions i les millores que es consideren necessàries després de cada una de les avaluacions anuals que es facen.

Això significa, com és lògic, que els plans de foment de la lectura de cada curs escolar tindran una temporalització anual i seran revisats i avaluats en finalitzar el curs per la comissió coordinadora que en farà una memòria, si s'escau, que serà inclosa en la memòria anual general del centre que s'ha d'aprovar pel Consell Escolar. Aquesta memòria, a més d'una relació de les accions i activitats fetes durant el curs farà una avaluació del Pla Anual de Foment Lector que, necessàriament, reflectirà els aspectes següents:

a) Els avanços de l'alumnat quant a hàbits lectors.
b) Les activitats exercides en el pla.
c) La consecució dels objectius proposats.
d) L'aprofitament dels recursos del centre.
e) Altres continguts previstos en el pla.

De l'avaluació que se'n faça, s'extrauran les conclusions que permeten expressar les propostes de millora que s'acorden per a introduir-les en el Pla de Foment de la Lectura, en cas necessari, o per a tenir-les en compte a l'hora d'elaborar la proposta d'activitats per al curs següent.
Pel que respecta a l'avaluació de les activitats concretes, cada equip o persona responsable haurà de portar un registre d'avaluació –nombre d'accions o activitats fetes, grau de satisfacció, resultats aconseguits, etc.– que ha de servir de consulta imprescindible per a fer un bon seguiment de com s'aplica el Pla de Foment de la Lectura a l'hora d'elaborar la memòria anual del pla.

8. DIFUSIÓ DEL PLA LECTOR DE CENTRE

Tant el document del Pla de Foment de la Lectura del centre com la concreció anual que se'n faça cada curs escolar estaran a disposició de tota la comunitat educativa.

En aquest sentit, la comissió coordinadora del pla serà l'encarregada de la difusió:

- Supervisarà que en el web del centre estiguen accessibles els documents actualitzats del Pla de Foment de la Lectura i que hi figure alguna secció en què es done notícia de les activitats més destacables que es facen al llarg del curs.

- Facilitarà la informació bàsica del Pla Anual de Foment de la Lectura a l'equip directiu perquè la incloga, si s'escau, en l'edició del butlletí d'informació a les famílies que es distribueix a començament de cada curs.

- Proporcionarà al professorat nou els documents del pla i a tot el professorat la concreció anual de les activitats de foment de la lectura acordades per a tot el centre en cada curs escolar.

- Col·laborarà amb el professorat-tutor perquè es done la informació més rellevant del pla en les reunions inicials amb els pares i les mares o altres tutors/es legals de cada aula.

- Promourà i motivarà el professorat del centre perquè participe en els premis de bones pràctiques de foment de la lectura que es convoquen anualment, tant per institucions públiques com per entitats privades de la Comunitat Valenciana, d'Espanya o d'Europa.

9. BIBLIOGRAFIA I WEBS

Sobre animació i comprensió lectora

Aller Martínez, Carlos i al.: Estrategias lectoras. Juegos que animan a leer. Alcoi. E.Marfil. Col. Serie Pedagogía. Temas Básicos. 1991.

Aranega, Mercè i Gasol Trullos, Anna: Descubrir el placer de la lectura. Lectura y motivación lectora. Barcelona. Edebé. 2000.

Ballester, Anna: «Animació a la lectura. El plaer d'envoltar-se de paraules que acaronen», dins Articles de didàctica de la llengua i la literatura, n. 21. Especial Literatura Juvenil. Barcelona. Editorial Graó. Abril-Maig- Juny de 2000. Pàg. 17-24.

———: Poemania. Guia pràctica per a fer lectors i lectores de poesia. Alzira. Fundació Bromera per al Foment de la Lectura. 2009.

Baró, Mònica i Mañà, Teresa: Formar-se per informar-se. Barcelona. Rosa Sensat/Edicions 62. 1994.

Barrientos Ruiz-Ruano, Carmen: Libro-forum, una técnica de animación a la lectura. Madrid. Ed. Narcea, S.A. Col. «Apuntes» I.E.P.S. 1986.

Baumann, James F. (ed.): La comprensión lectora (cómo trabajar la idea principal en el aula). Madrid. Editorial Visor. Col. «Aprendizaje». 1990.

Casas, Lola i Centellas, Jordi: Jo llegeixo. Una experiència de biblioteca d'aula a Cicle Mitjà. Barcelona. Pirene. Col. «Deixeu-los llegir». 1988.

Cassany, Daniel -Luna, Marta i Sanz, Glòria: Ensenyar llengua. Barcelona. Ed. Graó.Col «El llapis». 1993.

Colomer, Teresa i Camps, Anna: Ensenyar a llegir, ensenyar a comprendre. Barcelo- na. Rosa Sensat/Edicions 62. 1991. 19922.

Cooper, J. David: Cómo mejorar la comprensión lectora. Madrid. Editorial Visor. Col. «Aprendizaje». 1990.

D. A.: Ajudar a llegir. La formació lectora a primària i secundària. Barcelona. Ed. Barcanova. 1992.

Domenech, Carmen- Martín Rogero, Nieves i Delgado Almanza, Ma Cruz: Animación a la lectura. ¿Cuántos cuentos cuentas tú?. Madrid. Editorial Popular, S.A. 1994.

Fernández Paz, Agustín – Lastra Muruais, Xosé i Vázquez Freire, Miguel: Animación á lectura. Vigo. Edicións Xerais de Galicia. 1991.

Fluixà, Josep Antoni: Jocs i estratègies d'animació a la lectura. València. Conselleria d'Educació i Ciència. Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa. Servei d'Ensenyaments en valencià. Materials Didàctics. 1995.

Gamarra, Pierre: Llegir: per què? El llibre i l'infant. Barcelona. Ed. Pirene. Col. «Deixeu-los llegir». 1987.García Vilar, Jordi: Cocollibre. Experiència d'animació a la lectura. Paiporta. Denes Editorial. 2001.
Girbés, J. C.: Llegir per a créixer. Alzira. Fundació Bromera per al Foment de la Lectura. 2006.

Gómez del Manzano, Mercedes: Cómo hacer a un niño lector. Madrid. Narcea, S.A. 1985. 19862.

López Palanco, Glòria i Campo Adrián, Ma Elena del: Estrategias y técnicas de animación lectora. Madrid. Editorial Escuela Española. 1990.

Marzal Garía-Quismondo, Miguel Ángel: La biblioteca de centro y la biblioteca de aula. Madrid. Ed. Castalia. Ministerio de Educación y Ciencia. 1991.

Monson, Dianne L. i McClenathan, DayAnn K. (Comp.): Crear lectores activos. Propuestas para los padres, maestros y bibliotecarios. Madrid. Editorial Visor. Col. Aprendizaje. 1989.

Moreno, Víctor: El deseo de leer. Propuestas creativas para despertar el gusto por la lectura. Pamplona. Ed. Pamiela. 1985. 19932.

Patte, Geneviève: ¡Dejadles leer! Los niños y las bibliotecas. Barcelona. Pirene. Col. «Dejadles leer». 1988.

Pennac, Daniel: Com una novel·la. Barcelona. Ed. Empúries. Col Biblioteca Universal Empúries. 1992.

Peonza, Equipo: El rumor de la lectura. Madrid. Anaya. Col. «La Sombra de la Palabra». 2001.

Pérez-Rioja, José Antonio: La necesidad y el placer de leer. Madrid. Editorial Popular, S.A. Ministerio de Cultura. 1988.

Rueda, Rafael: Recrear la lectura. Actividades para perder el miedo a la lectura. Madrid. Ed. Narcea, S.A. 1994.

Santos Barba, Ana María: Cómo trabajar la animación a la lectura en el primer ciclo de Educación Primaria. Madrid. Ed. Escuela Española. 1994.

Sartó, Montserrat: Animación a la lectura con nuevas estrategias. Madrid. SM. 1998.
Secretaría General de Educación y Formación Profesional: Leer te da más. Guía para padres. Madrid. Ministerio de Ecuación, Cultura y Deporte. Plan de Fomento de la Lectura.

Smit, Carl B. i Dahl, Karin L.: La enseñanza de la lectoescritura: un enfoque interactivo. Madrid. Ed. Visor. Ministerio de Educación y Ciencia. Col «Aprendizaje». 1989.

Solé, Isabel: Estrategias de lectura. Barcelona. ICE de la Universitat de Barcelona. Editorial Graó. Col. «MIE». 1992.

Sobre biblioteques escolars

Baró, Mónica, Mañà, Teresa i Vellosillo, Inmaculada: Bibliotecas escolares, ¿para qué?. Madrid. Editorial Anaya. Col. «La sombra de la palabra». 2001.

Baró, Mónica i Mañà, Teresa: Formar-se per informar-se. Propostes per a la integració de la biblioteca a l'escola. Barcelona. Edicions 62. Col. «Rosa Sensat». 1994.

Casas, Lola i Centellas, Jordi: Jo llegeixo. Una experiència de biblioteca d'aula a Cicle Mitjà. Barcelona. Editorial Pirene. Col. «Deixeu-los llegir». 1988.

Centelles, Jaume: La biblioteca, el cor de l'escola. Barcelona. Edita Associació de Mestres Rosa Sensat. Col. «Premi de Pedagogia». 2005.

Centro de Documentación del Servicio de Renovación Pedagógica: Cómo organizar un biblioteca escolar. Aspectos técnicos y pedagógicos. Navarra. Edita Gobierno de Navarra. Departamento de Educación y Cultura. Col. «Bibliotecas Escolares». Blitz Serie Azul. 2000.

Coronas, Mariano: La biblioteca escolar. Un espacio para leer, escribir y aprender. Navarra. Edita Gobierno de Navarra. Departamento de Educación y Cultura. Col. «Bibliotecas Escolares». Blitz en la Escuela. Serie Verde. 2000.

D. A.: La nova biblioteca escolar. Barcelona. Edicions 62. Col. «Llibres a l'abast». 1999.

D. A.: «Biblioteques escolars». Monogràfic de la revista Guix. Barcelona. Editorial Graó / Serveis Pedagògics S. L. Núm. 227. Setembre, 1996.

D. A.: La biblioteca un centro-clave de documentación escolar. Organización, dinami - zación y recursos en Secundaria. Madrid. Editorial Narcea. 1997.
Escardó, Mercè: La biblioteca, un espacio de convivencia. Madrid. Editorial Anaya. Col. «La sombra de la palabra». 2003.

Marzal García-Quismondo, Miguel Ángel: La biblioteca de centro y la biblioteca de aula. Madrid. Editorial Castalia – Ministerio de Educación y Ciencia. Col. «Biblioteca de Centro». 1991.

Patte, Geneviève: ¡Dejadles leer! Los niños y las bibliotecas. Barcelona, Editorial Pi - rene. Col. «Dejadles leer». 1988.

Rueda, Rafael: La biblioteca de aula infantil. Madrid. Editorial Narcea. Col. «Primeros Años». 1995.

———: Bibliotecas escolares. Guía para el profesorado de Educación Primaria. Madrid. Editorial Narcea. Col. «Educación Hoy». 1998.
Sempere i Broch, Joan Vicent: «¿Com ensenyem a llegir i escriure? Un problema que no resolen els mètodes», pp. 9-127, dins Materials d'aula (I). Professorat. Carpeta roja d'Educació Primària. València. Edita Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Col. Materials per al desenvolupament curricular.
[Aquest text conté un capítol molt interessant sobre biblioteca d'aula: pàg. 51-68.

Estudis sobre literatura infantil i juvenil

Bassa i Martín, Ramon: Literatura infantil catalana i educació (1939-1995). Mallorca. Conselleria de Cultura, Educació i Esports. Direcció General d'Educació. Editorial Moll. 1994.

Bravo-Villasante, Carmen: Historia de la literatura infantil española. Madrid. Escuela Española. 1985.

Cervera, Juan: La literatura infantil en la educación básica. Madrid. Cincel. 1984.
———: Teoría de la literatura infantil. Bilbao. Universitat de Deusto. Ediciones Mensajero. 1992.

Colomer, Teresa: «La literatura infantil y juvenil en España (1939-1990)», dins La literatura infantil y juvenil d'Angelo Nobile. Madrid. Ministerio de Educación y Ciencia. Ediciones Morata, S.A. 1992. pp: 138-167.

———: «Una nova literatura per als nous lectors», dins Ajudar a llegir. La formació lectora a primària i secundària. Barcelona. Barcanova. 1992. Pàg.: 105-127.
———: La formació del lector literari. Barcelona. Barcanova. 1998.
———: Introducción a la literatura infantil i juvenil. Madrid. Editorial Síntesis. 1999.
——— (editora): La literatura infantil i juvenil catalana: un segle de canvis. Barcelona. Institut de Ciències de l'Educació. 2002.
——— (editora): Siete llaves para valorar las historias infantiles. Salamanca. Fundación Germán Sánchez Ruipérez. 2002.

D. A.: La literatura infantil. Conferencias impartidas en el Curso de Verano «Literatura infantil: teoría, crítica e investigación», celebrado en Cuenca en julio de 1989. Coordinadors Pedro Cerrillo i Jaime Padrino. Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha. 1990.

D. A.: «La literatura infantil i juvenil», monogràfic coordinat per Anna Díaz-Plaja Taboada, dins Temps d'educació. Revista de la Divisió de Ciències de l'Educació. Barcelona. Universitat de Barcelona. 2n semestre 1994.

D. A.: Literatura para cambiar el siglo. Salamanca. Fundación Germán Sánchez Ruipérez. 1999.

D. A.: De la narrativa oral a la literatura per a infants. La invenció d'una tradició literària. Gemma Lluch (Ed.). Alzira. Edicions Bromera. 2000.

D. A.: «Literatura juvenil», monogràfic dins Articles de Didàctica de la Llengua i de la Literatura, núm. 21. Barcelona. Editorial Graó. Abril/ Maig/Juny 2000.

García Padrino, Jaime: Libros y literatura para niños en la España contemporánea. Madrid. Fundación Germán Sánchez Ruipérez. Col. «Biblioteca del Libro». 1992.

Garralón, Ana: Historia portátil de la literatura infantil. Madrid. Anaya. Col. «La Som-

bra de la Palabra». 2001.

Hoblimann, Bettina: Tres siglos de literatura infantil europea. Barcelona. Juventud. 1968.

Janer Manila, Gabriel: La literatura infantil. Ciutat de Mallorca. I.C.E. Embat. 1979.

———: Literatura infantil i experiència cognitiva. Barcelona. Pirene. Col. «Deixem-los llegir». 1995.

Lluch, Gemma: El lector model en la narrativa per a infants i joves. Barcelona/Castelló/València. Universitat Autònoma de Barcelona. Universitat Jaume I. Universitat de València. Col. «Aldea Global». 1998.

Nobile, Angelo: Literatura infantil y juvenil. La infancia y sus libros en la civilización tecnológica. Madrid. Ministerio de Educación y Ciencia. Ediciones Morata. S.A. 1992.
Petrini, Enzo: Estudio de la literatura juvenil. Madrid. Rialp. 1981.

Ponsoda Sanmartín, Joan J: «Literatura infantil. Lectura i educació», dins La Rella, núm. 7. Elx. Excm. Ajuntament d'Elx. Maig 1989. Pàg.: 47-59.

Rousseau, René-Lucien: La otra cara de los cuentos. Girona. Tikal Ediciones. 1994.

Rovira, Teresa: «La literatura infantil i juvenil». Apèndix a Història de la literatura catalana, (Riquer/Comas/Molas). Volum. 11. Barcelona. Ariel. 1988. Pàg.: 421-471.

Sánchez Corral, Luis: Literatura infantil y lenguaje literario. Barcelona. Paidós. Papeles de Pedagogía. 1995.

Savater, Fernando: La infancia recuperada. Madrid. Taurus Ediciones. 1986.

Valdriu i Llinàs, Caterina: Història de la literatura infantil i juvenil catalana. Barcelona.

Pirene. Col. «Deixeu-los llegir». 1994.

Estudis i articles d'informació sobre literatura juvenil valenciana

D. A.: La literatura infantil i juvenil valenciana. Elements per a un programa de lectura als centres. València. Conselleria d'Educació i Ciència. Direcció General d'Ordenació i Innovació Educativa. Servei d'Ensenyaments en Valencià. 1993.

D. A.: Teoria i pràctica al voltant de la literatura per a infants i joves. Recopilació del I, II i III Seminaris de literatura infantil a càrrec de Carles García i Gemma Lluch. València. Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Col. Home - natges. 1990.

Fluixà Vivas, Josep Antoni: "Comunidad Valenciana: afianzamiento", dins «Panorama de actualidad» CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 59. Barcelona.

Fontalba. Març 1994. Pàg.: 22-28.

———: "Comunidad Valenciana: crisis y renovación" dins «Panorama de actualidad» CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 76. Barcelona. Fontalba. Noviembre 1995. Pàg.: 22-30.

———: "Comunitat Valenciana: a l'expectativa", dins «Panorama de actualidad» ClIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 86. Barcelona. Torre de Papel. Setem - bre 1996. Pàg.: 38-42.

———: "Comunitat Valenciana: prudència i continuïtat", dins «Panorama de actualitad». CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 98. Barcelona. Torre de Papel. Octubre 1997. Pàg.: 36-40.

———: "Comunitat Valenciana: una literatura en marxa", dins «Panorama de actualidad». CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 108. Barcelona. Torre de

Papel. Setembre 1998. Pàg.: 38-43.

———: “Comunitat Valenciana: estabilitat i projectes”, dins «Panorama de actualidad». CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 120. Barcelona. Torre de Papel. Octubre 1999. Pàg.: 37-43.

———: “Comunitat Valenciana: tenacitat i imaginació”, dins «Panorama de actualidad». CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 131. Barcelona. Torre de Papel. Octubre 2000. Pàg.: 37-42.

———: “Comunitat Valenciana: indicis de renovació”, dins «Panorama de actualidad». CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 142. Barcelona. Torre de Papel. Octubre de 2001. Pàg.: 32-38.

———: “Comunitat Valenciana: en el debat i la reflexió”, dins «Panorama de actualidad». CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 153. Barcelona. Torre de Papel. Octubre de 2002. Pàg.: 39-45.

———: “Panorama actual de la narrativa infantil y juvenil en el País Valenciano”, dins de Narrativa e promoción da lectura no mundo das novas tecnoloxías, Pàg. 157-168. Edita Xunta de Galicia. Consellería de Cultura, Comunicación Social e Turismo. Santiago de Compostela, 2002.

———: “Comunitat Valenciana: varietat i renovació”, dins «Panorama de actualidad». Clij. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 164. Barcelona. Torre de Papel. Octubre, 2003. Pàg. 37-43.

———: “Comunitat Valenciana: competitivitat i diversitat”, dins «Panorama de actualidad». Clij. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 175. Barcelona. Torre de Papel. Octubre, 2004. Pàg. 38-41.

———: “Panorama de la narrativa infantil i juvenil en valencià”, dins de 100 micalets i un rastre de col·leccions, D. A., Pàg. 9-29. Edicions Bromera. Alzira, 2004.

———: “El Micalet Galàctic: una col·lecció centenària”, dins de 100 micalets i un rastre de col·leccions, D. A., Pàg. 45-50. Edicions Bromera. Alzira, 2004.
Lanuza, Empar de i Pérez Moragon, Francesc: «La literatura infantil al País Valencià (19930-1982)», dins L'Espill, núm. 16. València. Tresi Quatre. 1982. Pàg.: 45-56.

——— i Llabata, Teresa: «Panorama de la LIJ en la Comunidad Valenciana», CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil, núm. 48. Barcelona. Fontalba. Març 1993. Pàg.: 8-22.

Sansano, Biel (director): Diccionari de la literatura valenciana (1968-2000). Alacant. Institut Alacantí de Cultura Juan Gil-Albert. 2001.

Relacionada amb la producció escrita

Agüera, Isabel: Curso de creatividad y lenguaje. Madrid. Narcea Ediciones. 1990.

Badia, Dolors, Vila, Núria i Vilà, Monserrat: Contes per fer i refer. Recursos per a la creativitat. Barcelona. Editorial Graó. Col. «Guix». 1985.

———: Jocs de ploma. Propostes per a l'expressió escrita. Barcelona. Editorial Graó. Col. «Punt i Seguit». 1988.
Badia, Dolors i Vilà, Monserrat: Jocs d'expressió oral i escrita. Barcelona. Eumo Editorial. 1984.

Campo Villegas, Gabriel: Aprender a escribir literariamente. Madrid. Editorial CCS. 1999.

Cassany, Daniel: La cuina de l'escriptura. Barcelona. Empúries. Col. «Les Naus d'Empúries». 1993.

———: Reparar la escritura. Didáctica de la corrección de lo escrito. Barcelona. Editorial Graó. Col. «Biblioteca de Aula». 1993.

———, Luna, Marta i Sanz, Glòria: 44 exercicis per a un curs d'expressió escrita. Barcelona. Editorial Graó. Col. «Instruments Guix». 1991.

———: Construir l'escriptura. Barcelona. Editorial Empúries. Col. «Aula d'Empúries». 1999.

Cor, M. Pilar: Escriure bé. Barcelona. Edicions 62. Col. Llibres a l'Abast. 1996.

D. A.: Tractament de textos a l'aula. València. Generalitat Valenciana. Conselleria de Cultura, Educació i Ciència. Col. «Materials Didàctics». 1996.

Delmiro Coto, Benigno: La escritura creativa en las aulas. En torno a los talleres literarios. Barcelona. Editorial Graó. 2002.

Díez de Ulzurrun Pausas, Ascen (coord.): L'aprenentatge de la lectoescriptura des d'una perspectiva constructivista. Vol. 1. Barcelona. Editorial Graó. 1998.

———: L'aprenentatge de la lectoescriptura des d'una perspectiva constructivista. Vol. 2. Barcelona. Editorial Graó. 1998.

Gómez Palacios, José Joaquín: Taller de narraciones. Mitos, leyendas y poemas. Madrid. Editorial CCS. 19993.

Jolibert, Josette (Coord.): Formar infants productors de textos. Barcelona. Editorial Graó. Col. «Punt i Seguit». 1992.

Kohan, Silvia Adela: Consignas para un joven escritor. Introducción a la narración li-

teraria. Barcelona. Ediciones Octaedro. 1992.

Rodari, Gianni: Gramática de la fantasia. Introducción al arte de inventar historias. Barcelona. Argos Vergara. 1983.
———: Exercicis de fantasia. Barcelona. Aliorna. 1987.

Simó, Maria Josep: Narrar i descriure. Barcelona. Edicions La Magrana. 1998.

Teberosky, Anna: Psicopedagogia del llenguatge escrit. Barcelona. Publicacions de l'Institut Municipal d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona. 1991.

Vilà, Núria (coord.): Tècniques d'expressió escrita. Cicles Inicial i Mitjà. Barcelona. A.A.P.S.A. Rosa Sensat. 1987.

Publicacions periòdiques

Biblioteca y educación

Revista mensual en castellà editada per TILDE Servicios Editoriales S.A., en col·laboració amb l'Asociación Biblioteca y educación. Ofereix una informació àmplia sobre documentació i recursos didàctics vàlids per a l'organització i l'explotació de les biblioteques públiques i escolars. Però també publica nombrosos articles sobre literatura infantil i juvenil, animació lectora i monogràfics sobre temàtiques actuals.

CLIJ. Cuadernos de literatura infantil y juvenil

Revista en castellà publicada per l'editorial Torre de Papel S.L. És una publicació dedicada completament a la literatura infantil i juvenil amb articles periòdics sobre la situació panoràmica del sector en totes les llengües de l'Estat espanyol, informació de novetats, entrevistes a autors i il·lustradors, estudis sobre els clàssics universals, etc. Però, a més a més, convé destacar l'atenció que la revista dedica a l'animació lectora amb la publicació de nombrosos articles teòrics i pràctics sobre el tema.

Faristol

Revista mensual editada en català pel Consell Català del Llibre per a Infants, adherit a L'International Board on Books for Young People (IBBY), mitjançant la col·laboració de l'Organización Española para el Libro Infantil (OEPLI).

Cada número desenvolupa un tema central monogràfic relacionat amb la literatura infantil i juvenil, però, a més, hi ha altres seccions informatives que presenten diferents associacions professionals, escriptors i il·lustradors, temes d'actualitat (fires de Bolonya, Frankfurt, Dia Internacional del Llibre Infantil, etc.) i ressenyes de les darreres novetats.

Primeras noticias: literatura infantil y juvenil

Revista editada en castellà per FIN Ediciones S.A. Redacció i administració delegada en Asociación de Prensa Juvenil. Forma part d'un dels quatre quaderns que publica la revista d'informació general per a adolescents homònima i que es pot adquirir de forma independent.

El quadern de literatura infantil i juvenil recull notícies, opinions, experiències d'animació a la lectura, entrevistes i novetats bibliogràfiques.

WEBS

D'institucions i d'entitats que tenen com a objectiu el foment de la lectura

www.fundaciobromera.org
www.animalec.com
www.uclm.es/cepli
http://planlectura.educ.ar/
http://www.fundacionbertelsmann.org/cps/rde/xchg/SID-2D125394-428F24C1/fundacion/hs.xsl/270.htm#top
http://www.fundaciongsr.es/
www.poemitas.com/cosicosas.htm
www.sol-e.com
www.uoc.edu/lletra/tematica/liteinfantil/index.html
http://www.xtec.cat/recursos/lit_inf/

www.leerenfamilia.com
www.oepli.org(ANILIJ) www.webs.uvigo.es/h04/webani/#sede
www.amigosdelibro.com
http://www.pangea.org/rsensat/
http://www.clijcat.cat/
http://bib.cervantesvirtual.com/seccion/bibinfantil/
http://www.ibby.org/
http://www.unamardecontes.org/
http://darabuccatala.wordpress.com/
http://darabuc.wordpress.com/
http://www.catedu.es/bibliotecasescolaresaragon/
http://leer.es/

REVISTES ESPECIALITZADES EN LITERATURA INFANTIL I JUVENIL

http://www.imaginaria.com.ar/
www.revistaclij.com
www.cuatrogatos.org
http://revistababar.com/wp/

10. Annex: legislació

La decisió d'actualitzar el Pla de Foment de la lectura del centre s'ha vist afavorida pel context normatiu vigent que incideix de manera especial i clara en aquest aspecte educatiu, tal com veiem reflectit en el resum descrit en la introducció a l'Ordre 44/2011, de 7 de juny, de la Conselleria d'Educació de la Generalitat Valenciana, per la qual es regulen els plans per al foment de la lectura en els centres de la Comunitat Valenciana, i que, pel seu interés, reproduïm a continuació:

- La Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'Educació, disposa en l'article 2.2.que els poders públics prestaran una atenció prioritària al conjunt de factors que afavoreixen la qualitat de l'ensenyança i, en especial, al foment de la lectura i l'ús de biblioteques, entre altres.

¬ L'article 19.2 d'aquesta llei estableix com a principis pedagògics que, sense prejudici del seu tractament específic en algunes de les àrees de l'etapa, la comprensió lectora es treballarà en totes les àrees; i l'article 19.3 disposa que,a fi de fomentar l'hàbit de la lectura, es dedicarà un temps diari a aquesta.

¬ En l'article 23.h), es fixa com un dels objectius de l'Educació Secundària Obligatòria iniciar-se en el coneixement, la lectura i l'estudi de la literatura; al seu torn, els articles 24.7 i 25.5 determinen que, sense prejudici del seu tractament específic en algunes de les matèries de l'etapa, la comprensió lectora es treballarà en totes les àrees. L'article 26.2 disposa que, a fi de promoure l'hàbit de la lectura, es dedicarà un temps a aquesta en la pràctica docent de totes les matèries.

¬ Quant al Batxillerat, la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, assenyala entre altres objectius del Batxillerat, en l'article 33.d), refermar els hàbits de lectura ien l'article 33.l) desenvolupar la sensibilitat artística i literària com a fonts de formació i enriquiment cultural; mentre que l'article 35.2, referit als principis pedagògics d'aquesta etapa, determina que les administracions educatives promouran les mesures necessàries perquè en les distintes matèries es desenvolupen activitats que estimulen l'interés i l'hàbit de la lectura.

¬ En l'article 113.3 de la mateixa llei orgànica s'esmenta que les biblioteques escolars contribuiran a fomentar la lectura i que l'alumnat accedisca a la informació i altres recursos per a l'aprenentatge de les altres àrees i matèries i puga formar-se'n en l'ús crític.

¬ En relació amb totes les disposicions abans mencionades de la Llei Orgànica 2/2006, de 3 de maig, l'article 157 l h) estableix que correspon a les administracions educatives proveir recursos necessaris per a garantir, en el procés d'aplicació d'aquesta llei, la posada en marxa d'un pla de foment de la lectura.

¬ L'article 3.g) Decret 38/2008, de 28 de març, del Consell, pel qual s'estableix el currículum del segon cicle de l'Educació Infantil a la Comunitat valenciana, estableix com a objectiu de l'etapa la iniciació a la lectoescriptura.

¬ El Decret 111/2007, de 20 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Primària a la Comunitat Valenciana, estableix com a objectiu de l'etapa, en l'article 4.e), el desenvolupament d'hàbits de lectura com a instrument essencial per a l'aprenentatge de la resta de les àrees.

¬ El Decret 112/2007, de 20 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum de l'Educació Secundària Obligatòria a la Comunitat Valenciana, disposa en l'article 5, relatiu a les competències bàsiques, que la lectura constitueix un factor primordial per al desenvolupament de les competències bàsiques i que els centres hauran de garantir en la pràctica docent de totes les matèries un temps dedicat a la lectura en tots els cursos de l'etapa.

¬ El Decret 102/20089, d'11 de juliol, del Consell, pel qual s'estableix el currículum del Batxillerat a la Comunitat Valenciana, indica com un principi general, en l'article 3.5. que les estratègies per a l'adquisició de l'hàbit de la lectura i la capacitat d'expressar-se correctament, l'adquisició de valors, així com l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, estaran integrades en el currículum.

Cal afegir el nou enfocament que la Conselleria d'Educació i Cultura ha dut a terme, a partir de 2014, amb l'actualització dels plans de convivència i l'establiment de protocols d'actuació i intervenció davant de supòsits de violència escolar (Ordre 62/ 2014, de 25 de juliol). Així s'ha creat la coordinació d'Igualtat i Convivència als centres, i n'hem fet una nova diagnosi sobre el Pla de Convivència, a la vegada que disposem de protocols d'acompanyament a menors trans i intersexuals de la GVA, és a dir, el Protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat de gènere, l'expressió de gènere i la intertextualitat, publicat al DOGV núm. 7944/ 27.12.2016. (pp. 26020-36054).

El centre té presents, doncs, els protocols ORDRE 62/2014, de 28 de juliol, segons s'explicita en el Pla de Convivència: Model d'actuació en situacions de possible assetjament i intimidació entre alumnes (Annex I); Model d'actuació davant de l'alumnat que presenta alteracions greus de la convivència; baralles, agressions, i/o vandalisme (Annex II); Model d'actuació davant de situacions on es detecta maltractament infantil (Annex III); Model d'actuació davant de situacions on es detecta violència de gènere en l'àmbit educatiu (Annex IV); Model d'actuació davant de qualsevol situació de violència greu, originada fora del centre escolar (Annex VI) i Model d'actuació a seguir en el cas que el Personal Docent i/o PAS dependent de la Conselleria d'Educació siga objecte d'acció il·lícita en ocasió de l'exercici del seu càrrec o funció (Model V); a més d'actuacions diverses en relació amb la drogodependència i el protocol d'intervenció.